

HÍREK

Jubileumi közgyűlés

1982. március 12-én Miskolcon került megünneplésre az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület alapításának 90. évfordulója. Az ünnepi ülésen társulatunk elnöke DANK Viktor az alábbi szavakkal köszöntötte a jubiláló egyesületet:

Tisztelt Ünnepi Gyűlés!

Engedjék meg, hogy a Magyarhoni Földtani Társulat tagsága, választmánya, elnöksége és a magam nevében régi barátsággal és szeretettel üdvözöljem az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület valamennyi tagját egyesületük alapításának 90. évfordulóján.

Testvéregyesületünk alapítása kiváló jelzője volt annak a hatalmas mozgalomnak, változásnak, mely a múlt század közepén indult el a természet titkainak, kinoseinek kiferkészésére, felderítésére. Ma is példamutató módon, akkori elődeink világviszonylatban is úttörők voltak, hiszen az 1848-ban alapított Magyarhoni Földtani Társulat után 1866-ban az Országos Erdészeti Egyesület jött létre, majd 1891-ben két tudományos társulat is: a Bolyai János Matematikai Társulat és az Eötvös Loránd Fizikai Társulat után megalakult a bányászattal és az ércek kohósításával foglalkozó szakemberek önkéntes tudományos társulása is az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület.

Mindmáig szoros együttműködésben a mi Társulatunkkal is nőtte ki magát a mai 8500 főt számláló komplex egyesületté, melyből a bányászlétszám kerekén 4000 tagot tesz ki.

Ez az egyesület — korát messze megelőzve — alakulásakor is már és nevéből is kitűnően rendszerszerű komplex célokat tűzött maga elé és valósította meg azokat nagy sikerrel. Tömörítette azokat a szakembereket, akik nemcsak az ércek kibányászásával, de kohósításával a fémkinyeréssel, öntéssel és ötvözéssel foglalkoztak. A szén pedig a kohászatnak elengedhetetlen alapfeltétele volt a kokszsal együtt. És valóban azokban a körzetekben alakultak ki szerte a világon a nehézipari központok, ahol a szén és ércbányák egymás közelében vannak. Mai szóhasználatnál élve, már akkor ismeretes volt, hogy az effektivitás egyik feltétele a multidiszciplináris tudományos bázison nyugvó kutatások komplex analízise nyomán a nyitandó bányák optimális allokációja.

Tisztelettel és elismeréssel üdvözöljük azt a jubiláló egyesületet, mely megalakulása óta a bányászati és kohászati tudományos, műszaki és gazdasági fejlődést egységesen fogja össze és segíti elő. Céltudatosan úgy irányítva munkáját, hogy a bányász és a kohász minden területen szorosan együttműködjön a szakágak, az egész ország hasznára.

Engedjék meg, hogy a most szóban elmondott jókívánságokat a mi most 134 éves egyesületünk díszoklevelének és jubileumi emlékérmének átnyújtásával nyomtatékosabban is megismételjem és kívánjak további eredményes munkájához valamennyi egyesületi tagnak sok sikert, jó egészséget és

Jó szerencsét!

A Török Földtani Társulat (TFT) 36. közgyűlése

A Török Földtani Társulat 1982. febr. 22—26. között tartotta 36. közgyűlését Ankarában, amelyen a MFT képviselőjeként e sorok írója vett részt.

Az 1946-ban alapított egyesület a legidősebb a török földtudományi társaságok közül. Tagjainak száma 2000—2500 körül mozog. Két — mi úgy mondanánk tema-

tikus — szakosztálya van: geokémiai és palinológiai. A tagok többsége terepi munkákban érdekelt, az ezzel kapcsolatos alaptudományok (rétegtan, őslénytan, tektonika) éves áttekintését az éves kongresszusok végzik. Ugyancsak a kongresszusok foglalkoznak a különböző ásványi nyersanyagok kutatásának geológiai vonatkozásával.

A TFT mellett, azzal párhuzamosan még 4 földtudományi egyesület működik. Ezek a

- Geológus Mérnökök Kamarája
- Török Köolaj Geológusok Egyesülete
- Geomorfológusok Egyesülete
- Geofizikusok Egyesülete.

(A geológus mérnök fogalma Törökországban más mint nálunk. Néhány éve már csak mérnök képzés van, így tehát a tágabb értelemben kell értelmezni mint a mérnökgeológiai tevékenységet folytató szakemberek gyülekezetét).

Ezekben az egyesületekben önálló élet folyik, önálló vezetőség irányításával. Mivel a TFT tagjai párhuzamosan általában a szakmai profiljuknak megfelelő másik egyesületnek is tagjai, a szűkebb szakterületeket átfogó szakosztályok munkájára így nincs is nagyon szükség.

Egyelőre területi szervezetek sem működnek a TFT-n belül. Vezetőségválasztást évente rendeznek a közgyűlés alkalmával. Ez mindig egy hetes, 50—100 előadással (1982-ben kb. 70 előadás volt). 1982-re megválasztott új elnök: Dr. Cemal GÖNCÜLÜ.

Az előttünk álló nemzetközi feladatok szempontjából fontos tárgyalások eredményeit az alábbi jegyzőkönyv rögzíti:

JEGYZŐKÖNYV

a Magyarhoni Földtani Társulat (továbbiakban MFT) és a Török Geológiai Társulat (a továbbiakban TGT) képviselőinek 1982. február 22—26. között Ankarában folytatott megbeszéléseiről.

1. A két társulat képviselői — Dr. Ali UYGUN, a TGT elnöke és Dr. BÉRCZI István, az MFT főtájtára a Török Geológiai Társulat 36. Közgyűlésén találkoztak.
2. A képviselők kölcsönösen tájékoztatták egymást társulatuk tudományos szervezetéről és tevékenységéről, majd áttekintették a két társulat között korábban kialakult kapcsolat formáját.
3. Dr. BÉRCZI István részletesen ismertette a közgyűlés résztvevői és vezető török

geológus szakemberek előtt a Magyarországon tartandó nemzetközi földtani (geológiai) tárgyú kongresszusokat:

- INHIGEO '82, 1982. augusztus 16—22.
  - NEOGÉN Világkongresszus, 1985.
4. A két társulat közötti szakmai és egyéb területeken kialakítható együttműködés megerősítésképpen a MFT képviselője átnyújtotta a társulat 125. éves fennállására készített jubileumi emlékképpel a TGT képviselőinek, ezzel egyidejűleg a TGT emlékérmét és zászlót adományozott a MFT-nek.
  5. A képviselők az együttműködés alábbi formáiban egyeztek meg:
    - 5.1. Kiadvány csere magyar részről:
      - az MFT Földtani Közleménye, Acta Geologica
      - török részről:
        - a TGT közleménye
        - az Iztambuli Egyetem Földtudományi Kiadványa
        - Fekete-tengeri Műszaki Egyetem Földtudományi Kiadványa
        - Hacettepe Egyetem (Ankara) Földtudományi Kiadványa.
    - 5.2. Kölcsönös tájékoztatás a saját országban rendezett főbb szakmai rendezvényekről és ezek körlevelének megjelentetése a kiadványokban;
    - 5.3. Egymás tagjainak kölcsönös támogatása szakmai-tudományos kapcsolatok teremtése érdekében.
  6. A magyar fél ezúton hivatalosan és ünnepélyesen felkéri a török partnert, hogy aktívan működjön közre az 1985. szeptemberében rendezendő Neogén Világkongresszus szervezésében. Az együttműködés vonatkozik egyrészt a tudományos szekciók programjának összeállítására (sztratigráfia, paleogeográfia, geodinamika, vulkanizmus, ásványi nyersanyagok), valamint a tervezett Transzeurópai kirándulás török partnert érintő területén szükséges szervezési feladatok ellátására, az MFT és a MÁFI, mint a kongresszus szervezéséért felelős társulat és intézet együttesen fogják fenti közreműködésre írásban is felkérni a török megfelelőiket.
  7. Dr. Ali UYGUN készséges közvetítése révén Dr. BÉRCZI István az alábbi szakemberekkel találkozott:
    - Sitki SANCAR, MTA Intézet vezérigazgatója
    - Okan ÖZDEMİR, TPAO fejlesztési igazgatója, (Török Petroleum Társaság)
    - Prof. Suat ERK, Ankarai Egyetem, Földtani Tanszék vezetője
    - Prof. Melih TOKAY, Közép-Keleti Műszaki Egyetem, Ankara

Prof. Ihsan KETIN, Műszaki Egyetem, Isztambul

Dr. Cemal GÖNCÜOĞLU, MTA Intézet

8. Az MFT képviselője őszinte köszönetét fejezi ki a TGT képviselőinek és munkatársainak személye és rajta keresztül a magyar geológus szakemberek irányában tanúsított együttműködési készségükért.

Ankara, 1982. február 26.

Dr. István BÉRCZI

Dr. Ali UYGUN

DR. URBANCSÉK János: Magyarország mélyfúrású kútjainak katasztere X. kötet. OVH Vízgazdálkodási Intézet Budapest 1981. 798 p + 110 t

A magyar hidrogeológiai irodalom lendületes fejlődésében nagy eredmény URBANCSÉK János lexikális műve X. kötetének megjelenése. A mélyfúrású kutakról kiadott hatalmas adatgyűjtemény akkor is nagy jelentőségű tudományos eredmény lenne, ha megmaradna pusztán statisztikai műnek. A szerkesztő azonban geológus és a kezei közt levő anyagból az ország földtani viszonyaira, főleg a pliocén és a negyedidőszak sztratigrafijára és fejlődéstörténetére vonatkozóan a fúrás adatokból következtethetően képet kíván adni.

A sorozat 1962-ben indult és 1975-ben érkezett el a VI. kötetig, amely az 1972—1974-ben létesített kutak adatait foglalta össze. Az 1977-ben megjelent VII. kötetel kezdődnek a földtani összefoglalások. E kötetben a Kárpát-medence fejlődéstörténete és vízföldtani jelentősége c. fejezet után a szerző 223 oldalon tárgyalja a Pannóniai-medence mélységi víztározóit, s e közben az ország tájairól áttekintő földtani leírást ad. A pannóniai üledékeket közel 50 oldalon, a negyedidőszakiakat 80 oldalon tárgyalja. Ez a kötet adja közre az 1956 óta, de különösen 1968 után a vízkutató fúrásokban végrehajtott karotázs mérések szelvényeit. E geofizikai észlelések felhasználásával 200 földtani szelvény készült, ezeket a kötet mellékletei tartalmazzák. Dr. SÜMEGHY József tanulmányai után ezek a szelvények adnak először képet az ország földtani tájainak negyedidőszaki rétegvizonyairól.

Az 1978-ban megjelent VIII. kötet az újabb kutak adatainak közlése mellett hatalmas rétegsor gyűjteményt és egy sor igen szemléletesen szerkesztett földtani tömbszelvényt közöl az Alföld területéről. Ezenkívül 163 összefoglaló táblázatot a

vízföldtani adatokról. Mind több gáz-emes és vízminőség adat kerül közlésre, a kötet elején pedig egy igen fontos tanulmány található az Alföld negyedkori üledékeiben uralkodó nyomásviszonyokról.

A IX. kötet 1980-ban jelent meg, s ez már jelzi a szerkesztőnek az összefoglaló, befejezési szándékát olyan értelemben, hogy a sorozat alapvetése teljes legyen és a folytatásnak ne kelljen visszatekintő adatokkal, vagy hiányokkal bajlódnia. A kötet az első két induló kötetbe adathiányosság miatt fel nem vett kutak adatait közli. A mellékletek között új anyagként szerepel a Dunántúl adatainak 115 összefoglaló táblázata, 39 rétegsor gyűjteménye és 10 földtani tömbszelvénye.

A X. kötet jubileumi kötet, nemcsak sorszámanál fogva, hanem mert az adatgyűjtő és feldolgozást végző Vízföldtani Szolgálat 25 éves működését jelzi és az országban folyó artézi kút fúrási tevékenységnek másfélszáz évet meghaladó korát. Az eddigi tevékenység összefoglalását szolgálja a kötet első része, amely betűrendbe rendezett táblázatokban adja az egyes községekre vonatkozó adatoknak a tíz kötetben elfoglalt helyét. A szokványos adattári rész az 1878—80 között létesített kutak adatait tartalmazza. Ebben a kötetben teszik közé 210 oldalon a kutak vízkémiai adatait, a mellékletekben pedig a különböző földtani képződményekre telepített kutak térképét, a felszín alatti vizek gáztartalmáról szerkesztett térképet, valamint egy sor áttekintő vízföldtani szelvényt és 110 vízföldtani tömbszelvényt.

A tíz kötet a magyar vízföldtani fúrású munkálatoknak lexikona. Nagyszerűen szerkesztett, tartalmas adatgyűjtemény, gondos értékelés és tudományos összefoglalás. A szerkesztő szempontjából egy élet — segítő társait is figyelembe véve, több élet — munkájának eredménye. A számbavételt jelzi dr. DOBOS IREMÁNAK a mélységi vízföldtani adatok gyűjtésének, nyilvántartásának és feldolgozásának történetéről írt tanulmánya a kötetben, és egy művelődéstörténeti szempontból is nagyszerű fénykép gyűjtemény a magyar vízföldtani kutatás nagyjairól és a művészi kivitelű legrégebbi artézi kutakról.

A szerkesztő URBANCSÉK János neve mellett e szép jubileumi kötet megjelenése alkalmából méltó felsorolni munkatársai nevét: DR. MÓNUS LORÁNDNÉ, DR. PAÁL ÁRPÁDNÉ, SOMLAI FERENC, ZSOLNAY LAJOSNÉ geológusok és LAKATOS SÁNDOR geofizikus.

RÓNAI ANDRÁS